

Č.j.: ZMST 156 /23

Těšetice dne 8. 9. 2023

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Základní školy Těšetice na školní rok **2023/2024**

Charakteristika školy:

ZŠ Těšetice je plně organizovaná škola s právní subjektivitou. Jedná se o venkovskou školu s částečnou spádovostí využitelnou pro několik okolních obcí. Zřizovatelem školy je obec Těšetice, statutárním orgánem je ředitelka, zástupcem statutárního orgánu je zástupce ředitele. K 1. 9. 2023 organizace zahrnuje celkem 5 součástí :

1. **Základní škola** Těšetice 148
2. **Školní družina** Těšetice 148
3. **Mateřská škola** Těšetice 75
4. **Školní jídelna** Těšetice 148
5. **Školní jídelna - výdejna** Těšetice 75

Základní škola poskytuje dětem a žákům základní a zájmové vzdělávání. Vzdělává žáky po stránce jazykové, přírodovědné, společenskovední a výchovné. Dále v oblasti pracovních činností, environmentální osvěty a zdravého životního stylu. Snaží se na žáky působit ve směru poznávání mravních hodnot člověka, základních principů demokracie, odpovědnosti za stav věcí veřejných, formuje jejich smysl pro právo a právní řád v právním státě, k toleranci vůči všem odlišnostem, k odpovědnému vztahu k životu, zdraví člověka a k aktivní ochraně životního prostředí v rámci teorie udržitelného rozvoje.

Součástí **Základní škola** je venkovskou spádovou školou pro děti rovněž z okolních obcí:

- Těšetice, Vojnice, Rataje (obec Těšetice)
- Ústín, Topolany
- Luběnice, Loučany
- Drahanovice

Ve školním roce 2023/2024 se vzdělává v 9 třídách 165 žáků z Těšetic a přilehlých obcí:

z nich : I. stupeň – 90 žáků
II. stupeň – 75 žáků.

Asi třetina žáků a 14 pracovníků do ZŠ dojíždí. V souladu s příjezdem ranních autobusových spojů je stanoven začátek vyučování na 7.45 hod; I. stupeň realizuje svou výuku v 6 dopoledních vyučovacích hodinách, II. stupeň pracuje v 6 hodinovém dopoledním bloku.

Zaměření školního preventivního programu:

Školní preventivní program (dále jen **ŠPP**) se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k rizikovým projevům chování žáků naší školy v průběhu vzdělávání (**agrese, šikana, kyberšikana, vandalismus, intolerance, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie, záškoláctví, závislostní chování, rizikové chování při sportu, v dopravě, poruchy příjmu potravy, sektářství a rizikové sexuální chování**). Snahou školy je vést žáky ke zdravému životnímu stylu, pozitivně ovlivnit jejich osobnostní i sociální vývoj a rozvíjet komunikativní dovednosti a návyky žáků. ŠPP je založen na podpoře vlastních aktivit žáků, pestrosti forem preventivní práce s nimi, zapojení všech pedagogů školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování (dále jen **RCH**) u dětí, žáků a studentů ... č. j. 21291/2010-28.

Analýza současného stavu

Ve školním roce 2023/2024 budeme pokračovat v práci na vztazích mezi žáky. Zvýšenou pozornost budeme věnovat kyberprostoru. Na prvním stupni budeme pracovat:

1. třída aktivity a hry zaměřené na kamarádství a komunikaci
2. třída aktivity a hry zaměřené na kamarádství a spolupráci ve škole, hra fair-play
3. třída s pracovními sešity „Anetka potřebuje pomoc...“
4. třída s programem Můj kamarád- čtení knížek s dětským hrdinou, Policejní pohádky, kyberprostor
5. třída s programem Můj volný čas a nástrahy internetu

Preventivní program pro I. stupeň

Cíle :

- vytváření třídního kolektivu; budování vzájemné důvěry ve vztahu učitel—žák;
- rozvoj dovedností v sociální a emocionální oblasti; minimalizace šikany ve třídě;
- podpora sociálních dovedností žáků proti tlaku vrstevníků; posilování vývoje zdravé osobnosti, naučit žáky správnou řeč a umět říci NE.

Zaměření aktivit :

- vytváření modelových situací, se kterými se děti mohou setkat ve škole i mimo školu napříč vyučovacími předměty (př. ČJ, HV, Prvouka...);
- postupné poznávání vztahů učitel—žák a žák—žák; usměrňování k přiměřenému sebevědomí;
- plánování třídních akcí;
- stanovení třídních pravidel soužití ve třídě;
- vnímání individuálních odlišností;
- plánované třídnické hodiny
- seznamování se s prací na počítači a prevence proti kyberšikaně.

Realizace aktivit :

- třídnické hodiny; sestavení pravidel třídy, vedení komunitního kruhu, třídní (školní) akce (i mimoškolní); plavecký výcvik (1. pololetí);
- zařazování vhodných aktivit do výuky:
 1. třída na základě her pracovat na bezpečném školním prostředí;
 2. třída komunikace a spolupráce;
 3. třída s pracovními sešity „Anetka potřebuje pomoc...“
 4. třída s programem Můj kamarád (čtení knížek s dětským hrdinou a respektování pravidel);
 5. třída s programem Můj volný čas a nástrahy internetu;
- projektové dny „Děti dětem,“ „O nejlepšího sportovce školy,“ „Den Země,“ školní výlety, exkurze, besedy, výchovné koncerty a divadelní představení;
- ostatní akce pořádané ve spolupráci s jinými subjekty (SPOZ, ŠD...).

Spolupráce třídních učitelů na I. stupni :

- s rodiči žáků, s vedením školy, s ostatními pedagogickými pracovníky školy, se školním poradenským pracovištěm;

V každé třídě na I. stupni odpovídá za plnění preventivního programu třídní učitelka konkrétní třídy ve spolupráci se školním metodikem prevence.

Preventivní program školní družiny

Školní družina se aktivně podílí na plnění preventivního programu I. stupně. V rámci své zájmové činnosti ŠD se děti zapojují do společných aktivit celého oddělení. Aktivní účastí v oddělení ŠD, které je tvořeno žáky několika ročníků (1. až .), si děti zvykají i na jiný než třídní kolektiv. Tím vychovatelka napomáhá v navozování nových sociálních vztahů a také tím působí preventivně vůči konfliktům mezi dětmi. Ve školním roce 2023/2024 máme v provozu dvě oddělení ŠD. Kapacita je 57 žáků.

Aktivity pro účastníky zájmového vzdělávání ve ŠD:

V průběhu celého školního roku organizuje školní družina mnoho aktivit pro žáky, které jsou zaměřeny na bezproblémové soužití v dětském kolektivu a pozitivní rozvoj osobnosti žáka:

- pravidelné vycházky do okolí, projektové dny mimo školu i ve škole;
- aktivity plné her zaměřené na vytvoření bezpečného klimatu ŠD;
- sběr starého papíru; zapojení do charitativních sbírek;
- vystoupení pro rodiče ke Dni matek; Vánoční hvězdičky, dílničky aj;
- pěvecká soutěž, karneval, besedy a programy s environmentální tematikou.

Za plnění preventivního programu ve školní družině odpovídají vychovatelky školní družiny.

Preventivní program pro II. stupeň

Cíle :

- vytvoření funkčního týmu žáků a učitelů, minimalizace šikany ve škole;
- podpora sociálních dovedností žáků proti rostoucímu tlaku vrstevnické skupiny;
- budování vzájemné důvěry ve vztahu učitel –žák (žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor nebo oprávněné potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog, postupně získává jeho důvěru i prostřednictvím budování vztahů s rodinou a sociálním prostředím žáka. Při řešení problému je učitel otevřen konstruktivní komunikaci se žákem, s rodiči a s ostatními pedagogy školy. Dosažením dohody o společných cílech a postupech dochází pedagog postupně k celkové podpoře žáka).
- častá komunikace se zákonnými zástupci žáka, zápisy z jednání s žáky i s rodiči;
- preventivní programy pro třídní kolektivy.

6. ročník

- vzájemné poznávání, důvěra mezi žáky a učiteli, aktivní naslouchání, důvěryhodnost a tolerance;
- stanovení pravidel soužití třídního kolektivu na začátku školního roku – začlenění nově příchozích žáků z jiných škol, nastavení třídních pravidel, které jsou vyvěšeny ve třídách, adaptační výlet;
- školní výlet, exkurze, koncerty, divadla, přednášky, úzká spolupráce s rodiči při vzdělávání žáka.

7. ročník

- pokračování ve vytváření kvalitního vrstevnického týmu, ve kterém se žáci cítí jistě a bezpečně;
- nástup nebo rozvoj puberty – rizikové období pro vznik projevů sociálně patologického chování;
- podpora schopnosti vyrovnat se s neúspěchem; vyžadovat dodržování stanovených pravidel třídy;
- školní výlet, exkurze, koncerty, divadla, přednášky, úzká spolupráce s rodiči při vzdělávání žáka.

8. ročník

- upevňování navozených vztahů ve společenství vrstevníků; cílená simulace zátěžových situací;
- přehled životních rizik; vzorové situace poskytující návody pro řešení očekávatelných problémů;
- projekt – zaujetí postoje k zdravému životnímu stylu (v rámci environmentální výchovy);
- školní výlet, exkurze, koncerty, divadla, přednášky, úzká spolupráce s rodiči při vzdělávání žáka.

9. ročník

- pozitivní formování třídního kolektivu – tvorba vlastních pravidel; bezpečí, důvěra a soudržnost;
- zážitkové činnosti a formy práce podporující pozitivní klima třídy;
- mapování dosažených výsledků osobnostního a sociálního rozvoje žáků;
- individuální poradenství se školním metodikem prevence a výchovným poradcem ohledně volby povolání.

V celém programu na II. stupni je nepostradatelná funkce TU, který pravidelně spolupracuje se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a ostatními pedagogy školy. TU bude v pravidelném kontaktu se žáky, měl by jim také pomáhat řešit jejich školní i osobní problémy. Doplnkové činnosti (pohybové aktivity, kroužky, výlety, relaxační koutky apod.) budou nedílnou součástí všech preventivních činností. V případě výskytu problému v kolektivu třídy TU kontaktují ŠMP (Mgr. Vladimíru Pospíšilovou) a VP (Mgr. Ivu Roubalíkovou). Školní metodik prevence případně kontaktuje metodičku v PPP (Mgr. Kateřinu Motlovou nebo PhDr. Věru Neusar), které v případě potřeby vykonají intervenci ve škole činností přímo s kolektivem konkrétní třídy.

Aktivity pro žáky

Kroužky (zájmové útvary)

V průběhu celého školního roku propaguje škola volnočasové aktivity formou zájmových útvarů na I. i II. stupni naší školy (**Florbalový kroužek pro mladší i starší žáky, Judo, Keramický kroužek, kroužek Gymnastiky Konverzace v anglickém jazyce, Hudební kroužky- klavír a flétna**).

Celoškolní plánované akce

- projektové dny, třídění komunálního odpadu v jednotlivých třídách, kino Metropol Olomouc, Moravské divadlo Olomouc, školní zájezd v ČR i do zahraničí (vánoční Vídeň);
- Školní mléko, Ovoce do škol, charitativní sbírky;
- Ochrana v mimořádných situacích- 1x ročně školní poplach, turnaj ve vybíjené, atletické závody v Lutíně, školní kolo v orientačním závodě, pořádání jednodenních lyžařských zájezdů do Jeseníků, Atletika do škol, Olympijský víceboj, OVOV;
- na 1. stupni škola v přírodě a na 2. stupni sportovní kurz;
- recitační soutěž a soutěž v anglickém jazyce;
- třídnické hodiny – práce s pravidly školy, prevence, posilování kolektivu třídy, vedení komunitního kruhu, budování mezilidských vztahů;
- vystoupení pro rodiče na Vánoce a ke Dni matek;
- dny otevřených dveří pro veřejnost;
- tvořivé dílničky.

Jednorázové plánované akce

Září

- Tvorba třídních pravidel;
- Zahájení činnosti školních kroužků;
- Preventivní program pro žáky 7. třídy-efektivní komunikace s vrstevníky;
- Environmentální výchova – zapojení 1. třídy, návštěva rozhledny na Kosíři.
- Jednodenní závod v orientačním běhu;
- Plavání pro žáky 2. až 3. třídy.

Říjen

- Drakiáda ŠD, sportovní soutěže škol;
- Plavání pro žáky 2. až 3. třídy.

Listopad

- Scholaris (zájemci 9. ročník); olympiáda v ČJ;
- Podzimní dílnička;
- Den otevřených dveří;
- Pečení perníčků na Mikulášskou nadílku;
- Plavání pro žáky 2. až 3. třídy.

Prosinec

- Mikulášská nadílka ve škole- organizují žáci 9. třídy pro své spolužáky a děti z MŠ;

- Den otevřených dveří ZŠ Těšetice při Vánočních hvězdičkách;
- Vánoční hvězdičky ve škole;
- Sváteční setkání celé školy u vánočního stromu ve škole;
- Hudební představení pro žáky 1. stupně v KD.

Leden

- Odpolední kurzy lyžování v Hlubočkách;
- Jednodenní lyžařský zájezd do Jeseníků.

Únor

- Odpolední kurzy lyžování v Hlubočkách;
- Jednodenní lyžařský zájezd pro žáky 1. až 9. třídy v Jeseníkách;
- Moravské divadlo Olomouc I a II. stupeň.

Březen

- Odpolední kurzy lyžování v Hlubočkách;
- Pohádkové učení (pro budoucí prvňáčky);
- Velikonoční dílnička.

Duben

- Den Země (celoškolní akce v rámci environmentální výchovy);
- Čarodějnice- příprava programu pro MŠ.

Květen

- Den matek (vystoupení pro rodiče v tělocvičně školy);
- Školní výlety;
- Školní projektový den „Děti dětem.“
- Škola v přírodě a sportovní kurz.

Červen

- Den dětí; školní výlety;
- Pasování prvňáčků na čtenáře;
- „O nejlepšího sportovce školy;“
- Rozloučení s žáky 9. třídy;
- Vyhlášení sportovní soutěže OVOV;
- Atletika (Lutín).

Součástí školního preventivního programu je také opatření předcházení školní neúspěšnosti, kterým se řídí všichni pedagogičtí zaměstnanci školy.

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání žáka v podmínkách školního vzdělávacího programu. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně.

Je vážným problémem, který je třeba řešit. Důležité je předcházení této neúspěšnosti. Jedná se zejména:

- o pravidelnou docházku do školy;
- systematickou přípravu na vyučování;
- plnění zadaných úkolů;
- ověřování získaných znalostí a dovedností;
- propojování s dalšími předměty a jejich aplikace.

Základní podmínkou úspěšnosti je pozitivní klima školy, důvěra žáků a zákonných zástupců k učitelům a aktivní přístup a zájem učitelů o žáky. Školní neúspěch je často spojen s narůstající absencí a následně neplněním povinností žáka ve škole. Žák je ohrožen školním neúspěchem, když:

- obdrží na vysvědčení v prvním pololetí dvě nebo více nedostatečných, ve druhém pololetí jednu nebo více nedostatečných;
- je nehodnocen v prvním nebo druhém pololetí ze tří nebo více předmětů;
- dlouhodobě neplní zadané úkoly;
- svým chováním a jednáním soustavně porušuje školní řád a hrozí mu kázeňské opatření (Důtka ředitelky školy nebo snížená známka z chování).

Postup školy:

- Na žákovu neúspěšnost poukazují učitelé, snaží se pohovorem jednat s žákem a pomoci mu nastavit pravidla, která povedou k zamezení školní neúspěšnosti (př. doučování, pedagogická intervence, řád školních povinností, přehledná tabulka pomůcek atd);
- Třídní učitel jedná s metodikem prevence a společně volí vhodná opatření (písemná smlouva obsahující základní body, které pomáhají nastavit jasná pravidla. Smlouva je podepsaná žákem a zúčastněnými pedagogy);
- Jednání třídního učitele s rodiči (možná účast metodika prevence, možná účast žáka), písemná dohoda mezi oběma stranami;
- Důsledná kontrola nastavených pravidel nebo bodů vzájemné dohody;
- Zapojení externí organizace (PPP Olomouc, klinický psycholog, etoped ze SVP Tršice aj.).

Mgr. Vladimíra Pospíšilová – školní metodik prevence